

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 50.520/1
VAN 17 NOVEMBER 2011

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 26 oktober 2011 door de Minister van Werk verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een regeringsamendement op het wetsontwerp ‘houdende fiscale en diverse bepalingen’ (*Parl.St.* Kamer, nr. 53-1737; Hoofdstuk X + 1 – De elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen)’ heeft het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET AMENDEMENT

1. Het om advies voorgelegde amendement¹ strekt ertoe een elektronisch systeem voor de registratie van personen die aanwezig zijn op tijdelijke en mobiele bouwplaatsen in te voeren. Dit registratiesysteem is van toepassing op de tijdelijke of mobiele werkplaatsen waar werken worden uitgevoerd door ten minste twee aannemers die tegelijkertijd of achtereenvolgens tussenkomen en die betrekking hebben op bouwwerken waarvan de totale oppervlakte zal worden vastgesteld door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit. Het registratiesysteem omvat een gegevensbank, een registratieapparaat en een registratiemiddel. De ontworpen regeling biedt daarnaast de mogelijkheid om een ander registratiesysteem te gebruiken of ter beschikking te stellen van onderaannemers, op voorwaarde dat dit systeem gelijkwaardige waarborgen biedt en het bewijs wordt geleverd dat de personen die zich aanbieden op de tijdelijke en mobiele bouwplaats daadwerkelijk worden geregistreerd. De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de gelijkwaardige waarborgen die minstens vereist zijn (ontworpen artikel 31*ter*, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 ‘betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk’).

De gegevens opgenomen in deze registratiesystemen zijn de identificatiegegevens van de natuurlijke persoon, het adres of de geografische omschrijving van de tijdelijke of mobiele bouwplaats, de hoedanigheid waarin een natuurlijke persoon prestaties verricht op de tijdelijke of mobiele bouwplaats, de identificatiegegevens van de werkgever (wanneer de natuurlijke persoon een werknemer is), de identificatiegegevens van de natuurlijke persoon of de rechtspersoon in wiens opdracht een werk wordt uitgevoerd (wanneer de natuurlijke persoon een zelfstandige is) en het tijdstip van de registratie (ontworpen artikel 31*ter*, § 2, van dezelfde wet).

De bouwdirectie die belast is met de uitvoering, stelt het registratieapparaat ter beschikking van de aannemers waarop hij een beroep doet. De aannemer is ertoe gehouden het ter beschikking gestelde registratieapparaat te gebruiken en op zijn beurt ter beschikking te stellen van de onderaannemers waarop hij een beroep doet (ontworpen artikel 31*quater*, van dezelfde wet).

Elke aannemer en elke onderaannemer zorgt ervoor dat de in artikel 31*ter*, § 2, eerste lid, bedoelde gegevens die betrekking hebben op zijn onderneming daadwerkelijk en correct geregistreerd worden. Bovendien dient de aannemer of onderaannemer die een beroep

¹ De om advies voorgelegde tekst was blijkbaar bedoeld als amendement bij het ontwerp van wet ‘houdende fiscale en andere bepalingen’, doch die wet is intussen tot stand gekomen (wet van 7 november 2011 ‘houdende fiscale en diverse bepalingen’, BS 10 november 2011). De tekst zal derhalve hetzij als autonoom ontwerp, hetzij als amendement bij een ander ontwerp, bij het Parlement moeten worden ingediend.

doet op een onderaannemer maatregelen te nemen opdat zijn medecontractant alle gegevens daadwerkelijk en correct registreert en doorstuurt naar de gegevensbank en elke persoon die in zijn opdracht de bouwplaats betreedt, wordt geregistreerd (ontworpen artikel 31*quinquies* van dezelfde wet).

Het amendement regelt de verplichting tot registratie en de verantwoordelijkheid van enerzijds de werkgever, voor de aflevering van het registratiemiddel aan zijn werknemers en, anderzijds, de bouwdirectie belast met de uitvoering, de aannemer of de onderaannemer die een beroep doet op een zelfstandige, voor de aflevering van het registratiemiddel aan deze zelfstandige (ontworpen artikel 31*sexies*, van dezelfde wet).

Het amendement regelt voorts het uitwisselen en het gebruik van de geregistreerde gegevens door de sociale inspecteurs (ontworpen artikel 31*septies*, van dezelfde wet).

Het amendement bevat ten slotte strafbepalingen die opgenomen worden in het Sociaal Strafwetboek.

De ontworpen regeling treedt in werking op een door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit te bepalen datum.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 7²

2. Luidens de inleidende zin ervan strekt artikel 7 van het amendement ertoe in hoofdstuk V, afdeling 4, van de wet van 4 augustus 1996 de artikelen 31*bis* tot 31*octies* in te voegen, doch in de ontworpen artikelen komt artikel 31*octies* niet voor. De inleidende zin dient bijgevolg te worden aangepast.

3. De bevoegdheid die bij het ontworpen artikel 31*bis*, § 2, van de wet van 4 augustus 1996 wordt verleend aan de Koning om de totale oppervlakte van de bouwwerken te bepalen waarop de ontworpen regeling van toepassing is, is te ruim en dient nader te worden afgebakend, bijvoorbeeld door de criteria weer te geven aan de hand waarvan die vaststelling dient te gebeuren of door een minimumoppervlakte te bepalen.

² Het amendement bevat geen artikelen 1, 2, 3 en 4.

4. In het ontworpen artikel 31^{quater} van de wet van 4 augustus 1996 dient de indeling in paragrafen te worden nagekeken aangezien de vermelding “§ 2” ontbreekt.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessoren van de
	M. TISON,	afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevrouw N. VAN LEUVEN, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ROYAUME BELGIQUE

AVIS 50.520/1
DU 17 NOVEMBRE 2011

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

LE CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre de l'Emploi, le 26 octobre 2011, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un amendement du gouvernement sur le projet de loi 'portant des dispositions fiscales et diverses' (*Doc.parl.* Chambre, n° 53-1737; Chapitre X + 1 – Enregistrement électronique sur les chantiers temporaire ou mobiles), a donné l'avis suivant:

PORTÉE DE L'AMENDEMENT

L'amendement soumis pour avis¹ a pour objet d'introduire un système électronique d'enregistrement des personnes présentes sur les chantiers temporaires ou mobiles. Ce système s'applique aux chantiers temporaires ou mobiles où sont effectués des travaux par au moins deux entrepreneurs intervenant simultanément ou successivement et qui concernent des ouvrages dont la surface totale sera fixée par arrêté royal délibéré en conseil des ministres. Le système d'enregistrement comprend une banque de données, un appareil d'enregistrement et un moyen d'enregistrement. Les dispositions en projet prévoient en outre la possibilité d'utiliser un autre système d'enregistrement ou de mettre un autre système d'enregistrement à la disposition des sous-traitants à condition qu'il offre des garanties équivalentes et que la preuve soit fournie que les personnes qui se présentent sur le chantier temporaire ou mobile sont effectivement enregistrées. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en conseil des ministres, les garanties équivalentes qui sont au minimum requises (article 31*ter*, § 1er, en projet, de la loi du 4 août 1996 'relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail').

Les données enregistrées dans ces systèmes sont les données d'identification de la personne physique, l'adresse ou la description géographique du chantier temporaire ou mobile, la qualité en laquelle une personne physique effectue des prestations sur le chantier temporaire ou mobile, les données d'identification de l'employeur (lorsque la personne physique est un travailleur), les données d'identification de la personne physique ou morale sur commande de laquelle un travail est exécuté (quand la personne physique est un indépendant) et le moment de l'enregistrement (article 31*ter*, § 2, en projet, de la même loi).

Le maître d'œuvre chargé de l'exécution met l'appareil d'enregistrement à la disposition des entrepreneurs à qui il fait appel. L'entrepreneur est tenu d'utiliser l'appareil mis à sa disposition et de le mettre à son tour à la disposition des sous-traitants auxquels il fait appel (article 31*quater*, en projet, de la même loi).

Tout entrepreneur et tout sous-traitant veille à ce que les données visées à l'article 31*ter*, § 2, alinéa 1er, qui se rapportent à son entreprise soient effectivement et correctement enregistrées. En outre, l'entrepreneur ou le sous-traitant qui fait appel à un sous-traitant doit prendre des mesures afin que son cocontractant enregistre toutes les données effectivement et correctement et les transmette vers la base de données et que chaque personne

¹ Le texte soumis pour avis était apparemment conçu comme un amendement sur le projet de loi 'portant des dispositions fiscales et diverses' mais cette loi a entre-temps été adoptée (loi du 7 novembre 2011 'portant des dispositions fiscales et diverses', *M.B.* du 10 novembre 2011). Le texte devra dès lors être déposé au Parlement comme projet autonome ou comme amendement à un autre projet.

qui pénètre, pour son compte, sur le chantier, soit enregistrée (article *31quinquies*, en projet, de la même loi).

L'amendement règle l'obligation d'enregistrement et la responsabilité, d'une part, de l'employeur, en ce qui concerne la remise du moyen d'enregistrement à ses travailleurs et, d'autre part, du maître d'œuvre chargé de l'exécution, de l'entrepreneur ou du sous-traitant qui fait appel à un indépendant, en ce qui concerne la remise du moyen d'enregistrement à cet indépendant (article *31sexies*, en projet, de la même loi).

L'amendement règle ensuite l'échange et l'utilisation des données enregistrées par les inspecteurs sociaux (article *31septies*, en projet, de la même loi).

Il comprend enfin des dispositions pénales qui sont incorporées dans le Code pénal social.

Les dispositions en projet entrent en vigueur à une date fixée par arrêté royal délibéré en conseil des ministres.

EXAMEN DU TEXTE

Article 7²

2. Aux termes de sa phrase liminaire, l'article 7 de l'amendement a pour objet d'insérer dans le chapitre V, section 4, de la loi du 4 août 1996, les articles *31bis* à *31octies*, mais l'article *31octies* n'apparaît pas dans les articles en projet. La phrase liminaire doit dès lors être adaptée.

3. La compétence que l'article *31bis*, § 2, en projet, de la loi du 4 août 1996 attribue au Roi pour fixer la surface totale des ouvrages auxquels s'appliquent les dispositions en projet est trop vaste et doit être mieux définie, par exemple en indiquant les critères de fixation de cette surface ou en fixant une surface minimale.

² L'amendement ne comporte pas d'articles 1er, 2, 3 et 4.

Il convient de vérifier la division en paragraphes de l'article 31^{quater}, en projet, de la loi du 4 août 1996, dès lors que la mention « § 2 » fait défaut.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. RIGAUX,	
	M. TISON,	assesseurs de la section de législation,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par Madame N. VAN LEUVEN, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de Monsieur W. VAN VAERENBERGH.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME